

Nadużycia finansowe

Katarzyna Lebowska-Talarek Data publikacji: 14.07.2017 Data modyfikacji: 08.12.2023

Nadużycie finansowe – w odniesieniu do wydatków zgodnie z art. 1 Konwencji z dnia 26 lipca 1995 r. sporządzonej na mocy art.K.3 Traktatu o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. C 316 z dnia 27 lipca 1995 r.) jest to jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie dotyczące:

1. wykorzystania lub przedstawienia fałszywych, nieścisłych lub niekompletnych oświadczeń lub dokumentów celem sprzeniewierzenia lub bezprawnego zatrzymania środków z budżetu ogólnego WE lub budżetów zarządzanych przez WE lub w ich imieniu;
2. nieuwajnienia informacji z naruszeniem określonych zobowiązań, w tym samym celu;
3. niewłaściwego wykorzystania takich środków do celów innych niż te, na które zostały początkowo przyznane.

[Zgłoś nadużycie - formularz online](#)

Polityka zwalczania nadużyć finansowych

Zgodnie z art. 125 ust. 4 lit. c Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1303/2013 Instytucja Zarządzająca oraz Instytucje Pośredniczące w odniesieniu do zarządzania finansowego i kontroli programu operacyjnego są zobowiązane do wprowadzania skutecznych i proporcjonalnych środków zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniających stwierdzone rodzaje ryzyka.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020 stworzono uporządkowany system w zakresie skutecznego przeciwdziałania zjawisku nadużyć finansowych, który ukierunkowany jest na:

1. skuteczne zapobieganie nadużyciom finansowym;
2. wdrożenie efektywnych mechanizmów walki z nadużyciami finansowymi;
3. zwiększenie świadomości problemu korupcji oraz promocję etycznych wzorców postępowania;
4. minimalizowanie skutków nadużyć finansowych;
5. ochronę interesów finansowych budżetu UE oraz budżetu państwa (w sytuacji powzięcia informacji o podejrzeniu popełnienia nadużycia finansowego).

Ponadto, na podstawie Rozdziału 11 Wytycznych w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, zapobieganie i sposób postępowania w sytuacjach wystąpienia korupcji i nadużyć finansowych w ramach PO obejmuje:

1. wykrywanie i identyfikację nadużyć finansowych przez instytucje systemu wdrażania programów operacyjnych (PO);
2. procedury antykorupcyjne stosowane w instytucjach systemu wdrażania PO, gwarantujące przejrzystość działań tych instytucji;
3. opis zasad postępowania z informacją o możliwych nadużyciach finansowych, pozyskaną ze źródeł zewnętrznych;
4. mechanizmy implementowane w PO w celu zapobiegania korupcji w zamówieniach publicznych;
5. działania o charakterze informacyjnym w zakresie zapobiegania nadużyciom i korupcji na poziomie IZ /IP/Beneficjent.

Do obszarów najbardziej narażonych ze względu na ryzyko oszustwa finansowego i/lub korupcji w ramach PO WER 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 należą m.in.:

1. wybór projektów do dofinansowania;
2. przyznawanie wsparcia finansowego w ramach realizowanych projektów;
3. realizacja zamówień publicznych oraz zamówień w ramach zasady konkurencyjności;
4. rozliczanie i certyfikacja wydatków;
5. rozliczanie personelu projektu.

W trakcie weryfikacji wydatków oraz kontroli jednostka kontrolująca sprawdza m.in. wszelkie sytuacje wskazujące na ryzyko wystąpienia nadużycia (oszustwa) finansowego lub korupcji, a w uzasadnionych przypadkach dokonuje ich zgłoszenia do organów ścigania.

Polityka zwalczania nadużyć finansowych w WUP Toruń (PDF)

Instytucje odpowiedzialne za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych

Dochodzenia w sprawach dotyczących korupcji i poważnych uchybień w instytucjach unijnych oraz nadużyć na szkodę budżetu UE prowadzi Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF). Jego zadaniem jest również opracowywanie polityki zwalczania nadużyć finansowych na potrzeby Komisji Europejskiej.

Za informowanie KE (OLAF) o nieprawidłowościach w realizacji PO (w tym: PO WER i RPO) odpowiedzialne są wszystkie instytucje w systemie wdrażania funduszy unijnych, które wykonują te zadania w oparciu o stosowne przepisy UE oraz procedury krajowe. Komórką organizacyjną Ministerstwa Finansów właściwą w zakresie koordynacji procesu przekazywania do KE raportów dotyczących nieprawidłowości w wykorzystaniu środków pochodzących z budżetu UE jest Departament Audytu Środków Publicznych Ministerstwa Finansów.

Inne instytucje odpowiedzialne za zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości o charakterze korupcyjnym i/lub łamaniu przepisów w zakresie zamówień publicznych to:

- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Centralne Biuro Antykorupcyjne;
- Policja i Prokuratura;
- Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- Urząd Zamówień Publicznych.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przykłada dużą wagę do działania zgodnego z obowiązującymi regulacjami, zarówno w zakresie przepisów prawa, jak i procedur dotyczących wdrażania funduszy unijnych, tym samym jest stanowczo przeciwny wszelkim formom nadużyć finansowych, korupcji oraz konfliktom interesów.

STRATEGIA ZWALCZANIA NADUŻYĆ FINANSOWYCH

Dlatego, jeżeli natknęli się Państwo na jakikolwiek rodzaj nadużycia w ramach działań podejmowanych /nadzorowanych przez WUP, będziemy wdzięczni za informację o tym fakcie. Państwa sygnał umożliwi nam wykrywanie i ściganie nadużyć finansowych. Zgłoszenia można dokonać o dowolnej porze, w pełni anonimowo.

Zachęcamy jednak do podpisywania zgłoszeń, wpływa to znacząco na wzrost weryfikacji nadużycia finansowego. Zgłoszenia nadużyć traktujemy priorytetowo, mają one zawsze charakter poufny,

zapewniający bezpieczeństwo osobom zgłaszającym. Wariant anonimowy przeznaczony jest dla osób, które w wyniku zgłoszenia obawiają się negatywnych konsekwencji.

Jeżeli chcieliby Państwo wiedzieć jaki jest efekt zgłoszenia – prosimy zostawić swój adres (korespondencyjny lub e-mail).

Przeanalizujemy każde zgłoszenie i podejmiemy odpowiednie środki korygujące. Jednocześnie prosimy pamiętać, że fałszywe oskarżenie jest przestępstwem i może być prawnie ścigane.

Wszelkie informacje na temat nadużyć finansowych, korupcji oraz konfliktu interesów w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu można przesłać:

- pocztą na adres:

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
ul. Szosa Chełmińska 30/32
87-100 Toruń
z dopiskiem „nadużycia”

- pocztą elektroniczną:

na adres: stopnaduzyciom@wup.torun.pl
lub za pośrednictwem „**formularza kontaktowego**”

Dodatkowo zachęcamy do zapoznania z przyjętą przez Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego Strategią zwalczania nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020 (PDF).

LITERATURA

W celu zwiększenia świadomości w zakresie nadużyć finansowych Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu rekomenduje zapoznanie się z następującymi dokumentami i informacjami zawartymi na stronach internetowych:

- Ocena ryzyka nadużyć finansowych oraz skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/przeciwdzialanie-naduzyciom/>
- Wytyczne OECD dotyczące zwalczania zμών przetargowych (<http://www.oecd.org/competition/cartels/42945908.pdf>)
- Badanie na temat przeciwdziałania i zwalczania nadużyć finansowych w wydatkowaniu środków UE <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/przeciwdzialanie-naduzyciom/>
- Fraud and Corruption Awareness Handbook – Podręcznik dla urzędników zaangażowanych w zamówienia publiczne, opracowany wspólnie przez Centralne Biuro Antykorupcyjne i Bank Światowy
- Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020
- Nota COCOF – Information Note on Fraud Indicators for ERDF, ESF and CF (18.02.2009, COCOF 09/0003/00-EN)
- Broszura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: „Zmowy przetargowe”, Warszawa 2013
- Poradnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Komendy Głównej Policji: „Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie?”, Warszawa 2012
- Podręcznik antykorupcyjny dla urzędników, opublikowany na stronie www.antykorupcja.gov.pl
- Podręcznik antykorupcyjny przedsiębiorców, opublikowany na stronie www.antykorupcja.gov.pl
- "Konflikt interesów w polskiej administracji rządowej – prawo, praktyka, postawy urzędników" – publikacja opublikowana na stronie www.antykorupcja.gov.pl

PRZYDATNE LINKI

- www.antykorupcja.gov.pl
- www.cba.gov.pl
- www.abw.gov.pl
- http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_pl.htm
- www.policja.pl

Załączniki

- 20231024_Polityka_zwalczania_naduzyc_fin_13_04_.pdf (pdf, 661 KB)
- 20150909_PI_Strategia_zwalczania_naduzyc_finansowych.pdf (pdf, 63 KB)
- 20231207_Strategia_zwalczania_naduzyc_fin_RPO_WKP_2014_2020 (pdf, 1721 KB)